

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de AMATORI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
Nuss. Angewandte & Emmerich
Leder, Heinrich Schalek A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Krászabot-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarită și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
aiară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 57

Brașov, Luni-Mărti 11 (24) Martie

1908.

Din trecut și din prezent.

Ce o fi ce n'o fi, destul că lu-
mea dela noi s'a dat a nu ne lua
pe noi nemaghiarii în serios, cum s'ar
cuveni, mai ales când e vorba de
politică și de al meu și de al tău în
viața politică și de stat.

Nu numai unul dintre cei ce
s'au ocupat cu istoria acestei țări s'a
minunat și și-a făcut cruce văzând
cum s'a putut ca atâta amar de
popoară, numite azi și naționalități,
să fie în curs de veacuri întregi tra-
tate și maltratate de o mână de oa-
meni, ce se numiau nația nobililor,
fără ca ele să iasă pe teren și nu
numai să-și reclame, ci să-și stoarcă
egalitatea lor de drept, sau cel puțin
să facă să fie cât de cât respectate
în viața politică și de stat. Străinii
din alte țări mai cu seamă se miră
de aceasta aparițiune unică în istoria
popoarelor.

S'a vorbit și s'a scris mult des-
pre această temă și n'avem de gând
să recapitulăm aici păreri diferite,
ci ne vom mărgini a constata numai
un fapt recunoscut. Urmarea amintitei
enigme istorice a fost, că cei ce au
domnit în aceste țări fie într-o formă,
fie într'alta, fie ca *status* și *ordines*
cu limba latină, fie ca *Orszagülés* cu
limba maghiară, și-au însușit prin
generații talentul deosebit de a cu-
noaște și pipăi slăbiciunile seculare
ale poporului neungur și de a se juca
cu ele și pe ele ca pe o claviatură,
școțând tocmai acele și numai acele
sunuri, ce le voiau.

Și a rămas prin ereditate des-
voltat talentul de a ținea astfel în
frâu și a mlădia după plac pe Valah,
pe Slovac și pe Șvab.

Se tot vorbește de azi și de
ieri aziatică. O fi ceva și în aceasta
fire, ce explică multe, pe care alții cu
alte firi nu le înțeleg. Dar noi nu
atribuim prea multă însemnătate a-
cestor păreri obicinuite, din simpla
cauză nu, fiindcă avem dovezile cele
mai nerăsturnabile, că tocmai întrucât
privește cea viță de oligarhi, cari
au accentuat mai mult egemonia față de
rassele privite de inferioare ale popo-
rului nemaghiar, este un conglomerat,
o corcitură din toate rasele din țară
și europene, așa că sângele aziatic
s'a subțiat înfricoșat în cursul vea-
curilor. Apoi nici o miie de ani de
viață în Europa n'au putut să treacă
fără a avea urme.

Deslegarea enigmei este a se
căuta deci în altă parte, și încă nu
atât în desbinarea, cât mai mult în
moliciunea avitică a popoarelor băști-
nașe și a celor aduse de regii ungari
prin aceste țări. Rezultatul ni-l înfă-
țișază istoria cu destulă claritate. Rân-
durile conducătorilor neunguri șovăie
și se clatină neconținut prin veacuri
și de ordinar capitulează și trec cei
mai buni dintre ei în tabăra inimu-
lui, înmulțind ceata celor ce domniau
preste poporul de rând. Odinioară erau
donațiunile și diplomele nobilitare ale
regilor Ungariei și principilor Ardea-
lului mazăga, cleiul, cu care se prin-
deau acești rățăciți dela matca nea-

mului lor. Astăzi sunt funcțiunile, con-
cesiunile, favorurile personale și lo-
cale, este dulceața vileagului ungu-
resc cu perorațiile sale de prin var-
meghiuri și dietă, cu accentele sale
domnești de „cultură națională” și cu
mândria și orgoliul rasei dela pu-
tere.

Poate că tocmai împrejurarea, că
au trecut și s'au renegat atâți frun-
tași ai diferitelor popoare nemaghiare
în tabăra Ungurilor, a contribuit, ca
aceștia să învețe a cunoaște așa de
bine firea, slăbiciunile și însușirile
bune, până la baierile inimei, ale Va-
lahului, Slovacului și Șvabului, și să
știe astfel cum să țî-l ia, cum să-l
joace și să-l învârtască și cum să țî-l
ademenească cu vorbe dulci, la caz de
lipsă, ca să-l mobilizeze contra celui soi
de „agitatori” prin veacuri, cari, mul-
țămindu-se cu sărăcia, au preferit să
nu se depărteze de matcă, ci să stă-
rue în apărarea poporului lor năcăjit
și a drepturilor sale încălcate.

Pentru cineva, care și-a dat si-
lință să studieze mai de aproape psi-
chologia etnică din aceste țări, se va
inedera curând că aceasta fii arma
cea mai puternică și adeseori cea mai
periculoasă, de care se foloseau con-
trararii existenței și culturai naționale
a nemaghiarilor pentru a-le paraliza
forțele, a-i desbina și a-i supune ast-
fel dictatului lor.

În toată acțiunea aceasta, contra-
rii limbei și ai naționalității noastre
se răzimbau pe speranța, că cu mijloa-
cele indicate mai sus vor putea pa-
raliza orice înjghebare de organizație
serioasă, de sine stătătoare și între mar-
ginile legii, în sânul acestor popoară,
cu scopul de-a pregăti și duce în de-
plinire adevărata lor egală îndrep-
tărire.

E cestiune de putere, vor zice
unii, nu de libertate constituțională.
Bine, dar atunci ce să facă cei ce
sunt osândiți de soarte a simți tot
numai loviri puterii?

Nu vor schimba nimic conducă-
torii neamurilor nemaghiare dacă vor
lăsa și în viitor celor dela putere im-
presia, că nu sunt destul de serioși,
destul de hotărâți a continua și duce
la capăt lupta legală și constituțio-
nală, sacrificând orice alt interes, ori
ce altă considerație afară de aceea
de a servi cu credință neștrămu-
tată patriei și neamului lor.

Dacă veți întreba, ce ne-a dat
indemnul la contemplarea de față,
vă vom spune: Am observat și vor
fi observat toți, că colo în dietă ori
cât și-ar da silința deputații naționa-
liști a convinge pe cei din majoritate,
fie despre energica lor hotărâre de a
duce lupta la sfârșit pentru binele po-
poarelor, fie despre iubirea și credința
lor față cu patrie, ei totdeauna în-
tâmpină aceeași ironică manifestare
de necrezare. Dacă vorbesc de hotă-
rârea lor de a nu ceda nimic din celi-se
cuvine, nu se dă crezământ serioși-
ții vorbelor lor, și dacă asigură, cum
a făcut din nou Dr. V. Lucaciu în șe-
dința de Sâmbătă a camerei, că na-
ționalitățile sunt gata să lupte în
unire cu Ungurii, pentru mărirea pa-
triei ungare, numai să înceteze poli-

tica de forță, se aud aceleași strigări
de îndoială: „Vorbește numai așa, dar
lucrează cu totul altfel!”

Din aceasta dilemă pernicioasă
și fatală pentru desvoltarea progre-
sului patriei noastre se va putea ieși
numai și numai într'un singur caz:
dacă se va părăsi cu totul fraziologia
tradițională, vorbăria spusă în vânt
fără de nici un folos, și se va păși
pe terenul faptelor. Prin fapte trebuie
să dovedim adversarilor noștri, că da,
cecece spunem în fața țarei și a
lumei este purul și neștrămutatul a-
devăr. Ne iubim patria și de aceea
gata suntem să ne sacrificăm pentru
binele și fericirea ei!

**Deosebiri de vederi între miniștrii un-
gurești.** Sâmbătă după amiază a fost în
Budapesta consiliu de miniștri, la care au
luat parte toți membrii cabinetului. Obie-
ctul principal al discuțiunei a fost cestiunea
băncei, cu privire la care miniștrii sunt
împărțiți în două. Cei ce stau pe baza dela
1867 ca Wekerle, Andrassy, Zichy doresc
comuniunea băncei cu Austria, pe când mi-
nistru de comerț Fr. Kossuth stăruie, ca
neapărat să se înființeze banca ungără in-
dependentă. Greutatea acestei deosebiri de
vederi se ivește în împrejurarea, că gu-
vernul trebuie să ia de pe acum poziție
în cestiunea băncei.

**Manifestul coaliției sârbo-croate adre-
sat poporului din Croația și Slavonia** a
apărut Sâmbătă în ziarle croate și sârbe.
Manifestul atacă în mod vehement pe We-
kerle și bar. Rauch pentru nerespectarea
voinței poporului croat și nu recunoaște
de legală numirea de ban a bar. Rauch.
Manifestul consideră amânarea dietei croate
de un act ilegal, fiindcă s'a făcut încă în-
ainte de constituire. Conflictul iscat între
Ungaria și Croația e conflictul dintre două
națiuni. Majoritatea absolută a dietei croate
protestează contra rezolvirii conflictului.
Dar națiunea croată nu trebuie să desprecieze,
azi mai mult ca ori când, trebuie să fie
tare ca stânca, căci învingerea va fi pe
partea ei, pe partea dreptății. Va continua
cu toate mijloacele legale și constituțio-
nale să lupte contra guvernului neconsti-
tuțional al banului Rauch, precum și im-
potriva ori căruia guvern, care ar dovedi o
ținută neconstituțională. Vor lupta și im-
potriva guvernului comun din Budapesta.
Nu va conțeni cu lupta până nu vor în-
depărta definitiv acest nor ivit în calea
viitorului țării, conflictul cu regatul ma-
ghiar. Raportul dintre Ungaria și Croația
trebuie schimbat într'acolo, ca Croația să
fie pe deplin liberă și independentă. Se
ocupă manifestul și de sufragiul universal
și încheie legând de sufletul poporului re-
spectarea ordinii, ca să nu dea ansă la
absolutism. Chiamă la unire și solidaritate,
căci numai astfel vor putea stărpi în ger-
mene orice încercare de atentat în contra
libertăților croate.

Din camera română. În camera ro-
mână din București la desbarea proiectu-
lui militar, despre care am luat și noi no-
tiță, s'a încins o vehementă discuție între
deputatul Iorga și premierul d-l D. Sturdza
pe tema *admiterii Evreilor în armată*.

Dep. Iorga făcând istoricul venirii
Evreilor în România concludă că Evreii
sunt streini și zice următoarele: Europa
ne-a cerut să i introducem în cetatea ro-
mânească, dar țara a refuzat. Fiind străini,
Evreii nu trebuie să facă serviciul militar.
Dacă nu le dăm drepturi, nu trebuie să-i
introducăm în oaste. Avem prisos de flă-
căi români; n'avem bani câți am putea
încorpora. Evreii nu sunt buni oșteni, și
în războiul cu Japoniezii, soldații evrei din
armata rusească au făcut multe încurcă-
turi. Apoi evreii răspândesc în armată con-

junctivita granuloasă și corupțiunea. Mai e
o chestie: obligația serviciului militar este
exploataată de Evrei pentru a cere drepturi
politice. De altfel știți că generalul Berin-
dei a propus o lege, prin care se exclu-
deau evreii din armată, din care cauză d-l
Gelehrter — profesor evreu la Iași — a
tratat pe generalul Berindei de câine se-
tos de sânge. Și e de mirat cum acest
domn n'a fost expulzat. Ași vota acest
proiect de lege, dacă n'ar fi articolul 1.

D-l D. Sturdza. Nu cunosc pericol
mai mare decât un om iresponsabil.

D-l Iorga. Nu pot tolera să flu in-
sultat. (D-l Iorga părăsește sala).

D-l D. Sturdza. D-l Iorga trăește în-
tr'o grandomanie perpetuă și ar voi să
domine camera. Acest domn Iorga într'o
carte scrisă în nemțește — ca să n'o pri-
ceapă Românii — batjocorește o glorie
națională, pe Mihail Viteazu. Un om, care
scrie astfel de lucruri, n'are dreptul să vor-
bească cum vorbește d-l Iorga. Trebuie să
se isprăvească odată cu farsele d-sale. Gran-
domania și limbuția d-lui Iorga au ajuns
de nesuferit. Avem noi altceva mai bun
de făcut decât să ne pierdem vremea cu
elucubrațiunile d-sale...

Cestiunea macedoneană. Cu privire
la reformele din Macedonia »Lokalanzei-
ger« scrie următoarele: Știrea cumcă gu-
vernul rusesc ar fi înaintat cabinetului din
Viena, Berlin și Londra o notă privitoare
la proiectul său în cestiunea reformelor
din Macedonia, nu corăspunde cu informa-
țiunile, pe cari le avem din sursă pozitivă.
E sigur, că între Rusia și Austro-Ungaria
a avut loc un schimb de note cu privire
la cestiunea balcanică. Proiectul Rusiei a
fost trimis, într'o notă formală numai ca-
binetului din Viena, și va fi publicat în
organul oficios al ministerului de externe
al Austriei. Celelalte puteri nu au primit
această notă formală, ci numai un extras
din conținutul ei. Textul notei este încă
necunoscut. Putem afirma apoi, că știrea
cumcă guvernul englez ar avea intenția
să-și retragă proiectul relativ la numirea
unui guvernator general în Macedonia, nu
este exactă. E adevărat că pentru mo-
ment acest proiect nu ocupă locul de frunte
în pertractările puterilor. Ministrul de ex-
terne al Angliei nu ține însă se comuncie
acest proiect înainte de a fi pus la ordi-
nea zilei.

Din dieta ungară.

Sedința de Sâmbătă.

Deputații disidenți au provocat în șe-
dința de alaltăieri a dietei o desbatere a-
gitată în cestiune de regulament. Disiden-
ții au adus pe tapet cestiunea dacă, după
sfârșirea vorbirilor de încheiere, se vor des-
bate punct de punct singuraticile dispozi-
țiuni ale proiectului de revizuire sau nu.
Acestei discuții, împreunate cu scene lăr-
muitoare, președintele Iusth i-a pus capăt,
detragând cuvântul la patru deputați di-
sidenți.

A urmat la cuvânt deputatul Vlad,
care într'un discurs mai lung a combătut
din nou proiectul înăsprirei regulamentu-
lui camerei. Între altele dep. Vlad a pro-
testat în contra procedurii incorecte a pre-
ședintelui, când a luat dreptul cuvântului
de încheiere mai multor deputați naționa-
liști pe motiv, că propunerile lor n'au fost
iscălite ungurește. Aceasta este o violare
a dreptului naționalităților, cari pot să-și
scrie numele și în limba lor maternă.

Președintele Iusth întrerupe pe ora-
tor, declarând, că a purces corect și con-
form dispozițiilor legii. Dep. Vlad menține
mai departe părerea sa, că președintele a
purces necorect față de deputații naționa-
liști. Atunci președintele îi detrage cu-
vântul.

A urmat la cuvânt dep. slovac Mateiu
Bella, care consideră proiectul de revizuire
drept un act de violență față de reprezen-

tanții naționalităților, prin care poporul este provocat să se ridice contra asupritorilor lui.

Dep. V. Lucaciu combate într'un frumos discurs din nou proiectul revizuirii. Camera actuală, a zis dep. Lucaciu, nu este alta decât mormântul libertății cu vântului. Oratorul polemizează pe larg cu Banffy, Andrássy și Apponyi, și recomandă în fine spre primire contra propunerea sa.

Congres al presei noastre.

Sub acest titlu „Drapelul” din Lugos face următoarele reflexii:

Precum am anunțat și noi în Nrul trecut, lansează „Lupta” în Nrul său de Duminică ideea ținerii unui congres al presei noastre, cu scopul de a se discuta neajunsurile noastre și a stabili o procedură unitară în lupta grea ce ni se impune.

„Tribuna” de Marți aderează la această idee și face îndată și o propunere concretă, congresul să se țină la Arad în ziua întâi și a doua de Paști.

Bun. Noi n'avem nimic în contră, deși — fie zis fără supărare — ni se pare prea pripit tot lucrul. Nu credem că ajungem la ceva pozitiv, dacă grăbim așa cu urda în Turda, fără a ne da bine seamă de ce facem.

Înainte de toate să ne dăm bine seamă, care este astăzi „presa noastră”. Suntem numai cele trei-patru foi, cari stau neclintite în serviciul partidului național, precum și cele 1—2 reviste ce le avem, ori e și „presa” ce apare în limba română, începând cu „Telegraful român” dela Sibiu care este une-ori cel mai înfocat partizan al partidului și une-ori trage în noi alături ca „Ungaria”, „Severinul”, etc. până la „Lumina” d-lui Kossuth, „Poporul” ministrului de agricultură și „Glasul” socialiştilor. Unde tragem linie?

Suntem mulți, cari chinuim astăzi biata limbă românească întru „luminarea” poporului român. Iar dacă alegem, și noi așa credem că trebuie să alegem, și bine să culegem, rămânem cam puținți pentru un... congres.

Ar fi însă bine să ne întrunim la un loc odată cei ce mânuim condeiul în serviciul partidului național român și dacă nici nu vom putea aduce hotărâri, cari ne îmbunătățesc soarta, totuși văzându-ne la o altă conduși de același dor și gând, ne vom mângâia puțin.

Și fiind vorba de o întâlnire, haid să aruncăm și noi o idee.

Iată „Gazeta” împlinește 70 ani. Oare n'avem nici o datorie morală față de ea? N'ar fi oare la loc ca din acest incident să aranjăm o întâlnire ori vre-o masă comună la Brașov? Zicem la Paști căci atunci toți suntem liberi o zi două. Și selecția s'ar face de sine. Suntem siguri, că la așa întâlnire nu vor veni cei ce nu au loc acolo. Și din această întâlnire putem apoi porni eventual și o acțiune mai mare, dacă avem ce porni.

Aruncăm această idee în discuție ca material de cumpănit, declarăm însă că ne supunem și la altă formă fără nici o împotrivire. Noi vom fi ultimii cari fac greutate.

Numai să ne dăm bine seama că ce vrem să facem și ce facem de fapt.

„Lupta” de 8 (21) l. c. citând ceea ce zice „Drapelul” zice:

„Ideea propusă de confrății din Lugos merită toată atențiunea și convenirea dela Brașov — după părerea noastră — ar avea chemarea să pregătească congresul dela Arad.”

Drepturile politice ale Dobrogei.

Locotenentul George G. Coandă a publicat o interesantă broșură în care se ocupă de chestiunea Dobrogei și în specie, de atitudinea și românismul locuitorilor bulgari al acestei provincii. După d-sa acești oameni sunt foarte puțin patrioți, sentimentele lor sunt departe de a fi românești, iar indiferentismul se arată la toate actele mari naționale, este adesea ofenzător pentru demnitatea și amorul nostru propriu de popor. E o falsă armonie între diferitele naționalități, cari locuiesc în Dobrogea, și printre acestea, Bulgarii sunt acei cari dau nota cea mai discordantă. Tinărul ofițer citează în aceasta privință un caz tipic. El scrie:

„Intr'o conversație mai animată avută cu fostul prefect de Tulcea d-l Hagi Anton, care de asemenea a fost membru în comisia pentru acordarea drepturilor și care — paremi-se, a opinat în mod favorabil — se plângea de atitudinea ce Bulgarii Tulcenii au avut cu ocazia balurilor date în scopuri naționale sau de binefacere: au strălucit prin absență, prin lipsa de concurs, prin graba de a organiza »contra-baluri», dacă mă pot exprima astfel, la cari nu luau parte decât familiile bulgare.

»Am asistat la ultimele serbări jubilare din orașul Tulcea, s'au făcut cu un fast neobicinuit, în care scop administrația a depus o muncă extremă: — toate autoritățile, conzuli și vice-conzuli, membrii comisiunii dunărene, au asistat la Te-Deum, s'au prezentat la recepția de la prefectură. Prefectul a primit felicitările și urările în uz; au vorbit conzulul turc, hogașul local, delegații tuturor corporațiilor, autorităților, etc.

Din colonia bulgară însă, nimeni nu s'a prezentat la prefectură, nici la Te-Deum. Parte din dâșii au luat loc la tribune, pentru a vedea defilarea școalelor și armatei fără să aibă cel puțin infima atențiune de a îmbrăca o haină mai aleasă: când toți purtau marea ținută, fracul și hainele de sărbătoare, ei au apărut în vestoanele cu care merg la afaceri în fiecare zi.”

Dar falșă armonie se accentuiază și mai mult, printr'o altă constatare, pe care a făcut-o d-l locotenent Coandă, în timpul cât a stat în Tulcea. D-sa a văzut cu regret că:

»majoritatea Românilor a învățat limba naționalității, cu care a fost mai mult în contact, pe când din contră, locuitorii de altă naționalitate nu știu de loc românește cu toate că unii din ei au chiar certificatul de absolvire al claselor primare.”

Pentru aceste considerațiuni, inimosul ofițer se declară în broșura sa, contra acordării de drepturi politice la Dobrogei și preconizează următoarea soluție:

»Aplicarea vechei idei de a se numi un guvernator, om integru, care să se sacrificie Dobrogei, iar nu căruia să i se sacrifice Dobrogea.”

„Dar dacă s'ar ridica brusc regimul excepțional, s'ar adăuga o ireparabilă greșală la seria de greșeli ireparabile, comise în decurs de 30 de ani.”

Acordarea de drepturi politice încă este periculoasă și dintr'un alt punct de vedere și d-l locotenent Coandă îl formulează astfel:

»Când acești locuitori, cari actualmente își cultivă liniștiți pământul și-și văd de afacerile lor comerciale, vor deveni electori și eligibili, politica va svârși fierberea și vrajba între ei. Animositățile între naționalități se vor deslănțui.”

De sigur, broșura tinărului ofițer va produce o vie emoție, în Dobrogea și cu deosebire în Constanța, de unde a pornit mișcarea pentru emanciparea politică a acestei provincii.

„Ref.”

Un memorandum al comitetului balcanic din Londra.

Comitetul balcanic din Londra a publicat memorandumul pe care-l supusese guvernului marilor puteri.

Iată în rezumat cuprinsul acestui document.

Se face un istoric rezumat al acțiunii marilor puteri dela stabilirea acordului de la Muersteg până la începutul anului curent.

Memorandumul deploră insuficiența reformelor acordate și aplicate în acest interval și arată că aplicarea lor n'a produs decât ne însemnate rezultate.

Starea de anarhie a continuat cu toate reformele introduse.

Peste 10.000 de persoane, dintre care aproape o jumătate numai copii și femei, au fost ucise.

Bandele ca și autoritățile turcești zilnic comit delict de tot felul în contra persoanelor și a proprietății.

Ofițerii jandarmeriei, cu tot zelul lor laudabil sunt neputincioși să pue capăt acestei stări de lucruri.

Memorandumul susține, că aceste rele sunt rezultatul programului dela Muersteg intru cât el a stărnit rivalitățile și a desțepat speranțe, fără a adopta reforme satisfăcătoare.

Ofițerii jandarmeriei nu dispun de nici o putere și aceasta îi paralizază cu de-

săvârșire. Este adevărat, zice comitetul balcanic, că ei au organizat o jandarmerie bună, dar nu o pot comanda.

De altă parte guvernul turc până astăzi evită să se servească de ea și recurge la poliție și la armată.

Mai interesant însă este, că comitetul balcanic nu se sfiește de a acuza diplomația austriacă, germană și rusă, pe care o acuză că pune obstacole pentru realizarea unor reforme serioase.

Este imposibil, zice memorandumul de a se crede că puterile, a căror responsabilitate este angajată în opera de reforme în Macedonia, au dorit în chip sincer pacificarea țării și domnia ordinii și a legii.

Se citează declarația Austriei, care pretindea că reformele nu pot fi accelerate cât timp Anglia își va continua opoziția pentru sporirea taxelor vamale.

Anglia — zice memorandumul — și-a retras opoziția față Austria și Rusia tot n'au »accelerat» opera reformelor.

Acest memorandum conceput precum se vede într'un ton destul de vioi se termină cu concluzia că reformele ineficace ce s'au realizat n'au avut altă urmă de cât o anarhie din cele mai dezaastroase și că dacă o măsură radicală nu se va lua, în Macedonia se va ajunge la o catastrofă.

În urma acestui memorandum ministrul de externe al Angliei Sir Eduard Grey a făcut puterilor europene cunoscuta propunere, prin care se arată partizan al unui guvernator, numit de puteri în Macedonia.

ȘTIRILE ZILEI.

— 10 Martie v.

Suveranii Bulgariei în București. Vineri seara la orele 8 și jum. s'a dat la palatul regal din București, un mare prânz de gală, la care au luat parte și domniile miniștri Din trie Sturza președintele consiliului, I. I. C. Brătianu, Spiru Haret, V. G. Morțun, E. Costescu, A. Carp, general Averescu și Toma Stelian, toți cu doamnele; d-nii colonel Hesseptchieff, agentul diplomatic bulgar, general Markow, colonel Stoianoff, d. Emil Petrescu, prefectul poliției capitalei, d-nele Stancieff, Bengescu, Mavrogheni, Poenaru, Hakanoff, etc. Cel dintâiu toată a fost ridicat de Regele Carol, care a bătut în cămășătoarea noilor căsătorii. Principele Ferdinand a ținut apoi următoarea cuvântare: »Mă simt fericit de frumoasele urări ce-mi face Majestatea Voastră. În totdeauna când am călcat pragul țării românești, mi s'au aratat dovezile cele mai sincere de prietenie, din partea Majestății Voastre. Mă simt deci cu atât mai fericit acum, cu cât bunele urări ce-mi vin de cum m'am însurat, sunt dela Majestatea Voastră. Sentimentele sincere pe cari încă odată ni le-ați arătat, sunt o cheazăie puternică între România și Bulgaria. Reau acest pahar în sănătatea Majestății Voastre și a Augustei Soții, a familiei princiare și a României.”

Teatru românesc în Brașov. Atragem din nou atențiunea publicului românesc din Brașov și satele învecinate asupra reprezentățiunii teatrale a d-lui și d-nei Z. Dărsan, care va avea loc Duminică în 29 Martie s. n. în sala Redutei. Bilete se pot prenota la firma Eremias nepoții. După cum aflăm d-l și d-na Z. Dărsan se află de prezent într'un turneu prin România împreună cu artista Aris izza Romanescu. Până acum artiștii noștri au jucat cu mare succes piesa »Instinctul» în orașele Giurgiu, Bârlad, Brăila și Ploiești.

Repetiția generală pentru concertul ce se va da Mercuri seara în favorul reuniunii sanatorului pentru tuberculoși va avea loc mâine Marți sera la orele 8.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela „Venețiana” instit. de credit în Veneția de jos 40 cor., „Sebeșiana” instit. de bani în Sas-Sebeș 25 cor., d-na vâd. Balasa St. Blebea (Brașov) 20 cor.

Primească generoșii donatori cele mai călduroase mulțumiri. — *Directiunea gimnaziului gr. or. român din Brașov.*

Necrolog. Aurel Șenchea învățător din Zărnești a decedat Sâmbătă în 8 c. numai în etate de 26 ani și în al doilea an al fericitei sale căsătorii. Se va înmormânta mâine la 11 a. c.

Fie-i țărâna ușoară!

Distincțiune Nonangenarul preot paroch gr. or. din Draos și fost administrator protopopesc timp de peste 20 de ani a fost decorat cu brâu roșu de Ven. consistor archidiececan din Sibiu. Felicitările noastre nestorului bătrân!

Greva ziaristilor berlinezi. Din Berlin se anunță, că greva ziaristilor continuă, deoarece până acum președintele camerei nu le-a dat satisfacție. Tribuna presei este cu desăvârșire goală. Dări de seamă asupra sedințelor nu se publică de nici un ziar. Sindicatul ziaristilor a primit telegramme de aderare din partea sindicatelor din Viena, Hamburg, München și Budapesta.

Împăratul Wilhelm se poate număra între cei mai neobosiți călători din lume. Dacă n'ar fi împărat, ar fi străbătut până acum și regiunile arctice. Cea mai nouă călătorie a sa o întreprinde la Corfu. Ministrul de marină al Greciei a dat ordin ca împăratul german să fie întâmpinat la Corfu de o escadră grecească sub comanda contra-admiralului Sotos, care va fi compusă din 2 cuirasate și din 4 torpilor. Escadra greacă va fi la 27 l. c. la Corfu spre a întâmpina jaktul împăralesc Hohenzollern! Părechea regală a Greciei și ceilalți membri ai familiei regale vor aștepta în Corfu sosirea împăratului Wilhelm, care se așteptat acolo în ziua de 7 Aprilie viitor.

Vizita flotei americane în Japonia. Asupra proiectului unei vizite flotei americane în apele japoneze, ziarul »Berliner Tageblatt» află din Washington, că ambasadorul japonez a arătat guvernului american importanța acestei vizite și că aceasta va fi o dovadă eclatantă că diferendul dintre cele două state a fost aplanat. Flota americană va vizita pe rând orașele Yokohama, Navasaki, Hakodate și Koce. Guvernul chinez a invitat flota americană ca să viziteze și coasta chineză și se crede că guvernul american va da permisiune flotei pentru a face această vizită. Din această cauză călătoria flotei americane va dura cu o lună mai mult decât se credea. Hotărârea guvernului american ca flota Statelor-Unite să viziteze coastele Japoniei și Chinei a produs o mare impresie asupra diplomaților străini din Washington. Ambasadorii de aici au înștiințat guvernele respective despre acest eveniment. În cercurile marinei americane, vizita aceasta nu e privită cu ochi buni. În aceste cercuri există temerea, că în apele japoneze să nu se întâmple ce s'a întâmplat cu baștimentul de război american »Maine», care a explodat în golful Havana, din care cauză a avut loc războiul ispano-american.

Nemulțumire între parochienii biseric gr-or. române din Făgăraș. În cestiunea apeluului publicat în Nr. 53 al ziarului nostru sub titlul de mai sus ni se trimite spre publicare copia protocolului luat în ședința comitetului parochial gr-or. din Făgăraș, la 8/21 Martie, 1908, sub prezidiul ordinariu Dr. Ioan Turcu, notariu ad-hoc Nicolae Benea. Iată această copie: Nr. II. Se observă, că în Nr. 53 din »Gazeta Transilvaniei», Ioan Pella și Iosif Ciora, parochieni de ai noștri, au scris că ar fi nemulțumire între parochienii bisericii gr-or. române din Făgăraș și că interesele bisericii noastre ar fi periclitate, din care cauză, ei au convocat o adunare de popor. ad. II. Comitetul parochial în unanimitate constată și declară, că afirmațiunile convocărilor adunării populare, nu corespund adevărului și sunt lipsite de orice bază serioasă și interesele bisericii nu numai, că nu sunt periclitate, ci din contra sunt îngrijite cu toată seriozitatea pretinsă de legile noastre bisericești. Se hotărăște: că acest concluz să se publice în »Gazeta Transilvaniei», pentru constatarea adevărului. Protocolul s'a cetit și verificat. D. u. s.: Dr. Ioan Turcu mp., avocat și președinte, Nicolae Borzea mp., protopop și notar. Membrii comitetului: Alexandru Belle mp., vice-comite, Mateiu C. Jiga mp., director la »Furnica», Ioan Dejenariu mp., contabil-prim, George Măndrean mp., proprietar, Dr. Ioan Șenchea mp., curator I. Petru Vișa, curator al II-lea.

Dr. Lueger petrece încă în Lovrano. Sâmbătă după amiază cu sora sa și 16 domni și doamne a făcut o excursiune la Fiume. Era un timp frumos și ardea soarele. Lueger a vizitat orașul și a lăudat mult curățenia lui. Cu vaporul dela 5 s'a întors la Lovrano. Lueger este așteptat în Viena la 30 Martie c.

Mortalitatea în Germania. Nu numai că populațiunea se înmulțește, într'un mod prodigios, dar și mortalitatea scade în Germania, tot mai mult pe fiecare an. Faptul a atras atențiunea tuturor higieniştilor străini, cari au început să studieze condițiunile de viață ale populațiunii imperiului lui Wilhelm al II. spre a le recomanda co-naționalilor lor. Cu deosebire, Francezii se preocupă mult cu această cestiune și împrejurarea este lesne explicabilă, descrescerea natalității printre descendenții vechilor Gali fiind un fapt constant și îngri-

itor. La »Societatea de Medicină« din Berlin, doctorul Fraenkel a citit, în cursul săptămânii trecute, un interesant raport asupra mortalității în Germania, în ultimii 30 de ani. Dela 263 și 249 pentru 10.000 de indivizi, în 1875 și 1881, ea a trecut la 199 și 197, în cei din urmă trei ani. Constatarea este de sigur foarte îmbucurătoare și același lucru l'a stabilit savantul medic și în cea ce privește mortalitatea, din cauza tuberculozei, stabilind că dela 32½, pentru 10.000, în 1881, procentul a scăzut la aproape pe jumătate, adică numai 17¼, în 1907.

Doctorul Fraenkel atribuie aceste progrese fericite, descoperirilor profesorului Koch, cari au permis de a se găsi noi mijloace de profilaxie, precum și numeroaselor stabilimente de sănătate, în cari tuberculoșii sunt tratați și izolați. Relativ la mortalitatea generală a Germaniei, care pare a fi cea mai mică din toată Europa, scăderea ei nu se poate atribui decât îmbunătățirii traiului populației și excelentului serviciu de asistență medicală, care funcționează, în întregul imperiu. Singure, provinciile poloneze fac excepție în această privință, din cauza sărăciei locuitorilor lor. Și aici însă, se fac mari eforturi, pentru asigurarea unor mai bune condițiuni de igienă, ceea ce permite să se spezeze, că mortalitatea va putea fi combătută mai cu mult succes, ca până astăzi.

Un portret până acum necunoscut a marelui arhiepiscop baron de Șaguna. Dl. dr. Romul Boiu, proprietar în Sibiu, a descoperit în zilele din urmă în casele d-lui Nicolae Davidovits din Budapesta un portret, care reprezintă pe fericitul arhiepiscop și mitropolit în floarea vieții și pare a fi pictat cam între anii 1845—1848. Pictorul până acum încă e necunoscut; executarea artistică și în culori vii și fine, în care este ținut acest tablou, documentează însă cu desăvârșire, cum că măiestrul trebuie să fi fost de bun renume. După cum se comunică, acest portret s'a aflat lung timp în proprietatea decedatului George Oprea, fost director de cancelarie în ministerul de comerț în Budapesta și acesta l'a donat înainte cu 22 ani d-lui Nicolae Davidovits. Dl. dr. Boiu, care păstrează în posesiunea sa deja mai multe relicvii ca suvenir după marele Andrei, a cumpărat portretul acesta dela actualul proprietar și l'a transportat la casele d-sale la Sibiu; acolo se vor face mai multe decopieri a acestui tablou, și se vor împărți ca dar instituțiilor noastre culturale.

Școala militară dela Saint Cyr din care au ieșit renumiți generali francezi: Pellissier, Canrobert, Mac-Machon, Forey, Miribel, Bourbaki și alți mulți serbează mâine în 24 l. c. centenarul înființării ei.

Cursuri de viierit pentru învățători. Ministrul de agricultură a înscutinat un curs de viierit de 4 săptămâni, pentru învățători din ținuturile unde viieritul este de însemnată. Scopul acestor cursuri este ca să inițieze pe învățători în cunoștințele viieritului rațional, pentru a putea instrui pe adulții și pe bărbaii crescuți din ținuturile unde filoxera a nimicit viile, ca acestea se reînceapă cultivarea viilor în mod rațional. Aceste cursuri se vor ține în pepinăriile statului din: Bihardlosszeg, Tapolca, Tarcab, Mènes și Aiud pe timpul dela 21 Aprilie până la 9 Mai și din 8 până în 21 Octomvrie a. c. Fiecare învățător primește pentru cercetarea cursului 120 cor. Învățătorii, cari voesc a cerceta aceste cursuri, să-și înainteze rugărilor ministrului de agricultură prin inspectoratul școlar respectiv.

Dare de samă. Despre venitele baltului dat de studenții români din Cluj, la 6 Martie n. a. c. Au trimis d-nii: Dr. Liviu de Leményi Sibiu 10 cor., Mihail Bontescu Hațeg 10 cor., Ionel C. Brăteanu 3673 cor., Dosa Endre comite Cluj 10 cor., Prcé Barsab Brancoveanu 20 cor., Dr. Zozim Chirtoș Câmpeni 50 cor., D. M. Bragadir 20 cor., Ioan Metianu Sibiu 20 cor., Dr. G. Dobrin Lugoș 10 cor., Dr. I. A. de Preda Sibiu 10 cor., Dr. E. Roșca Sibiu 4 cor., Dr. I. Pușcariu Sibiu 10 cor., A. Frățilă senator 10 cor., Dr. N. Șerban Făgăraș 10 cor., Laurian Vodă preot Ormeniș 5 cor., d-na Ana German Sâmbotelec 10 cor., Ioan Bozac preot Sâmbotelec 10 cor., C. Cothișel preot Certege 10 cor., Dr. V. Onișor Bistrița 5 cor., Dr. Laurențiu Pop Abrud 10 cor., Alexandru Mocsonyi Birchiș 20 cor., D. Muntean propr. Ludoș 8 cor., Victor Illyés Recea-Cristur 10 cor., Iosif Șterca-Suluțiu Sibiu 10 cor., Dr. G. Șimon Aiud 10 cor., Dr. Ștefan Erdelyi Orăștie 4 cor., N. Racotia Șeica-mare 10 cor., G. Pop de Băsești 20 cor., I. Moldovan prot. Cătina 10 cor., P. Cherestș preot Buza 10 cor., Ioan Mezei jud. curie Budapesta 10 cor., I. Boeriu preot Lechința de Mureș 10 cor., Dr. N. Opre Sânmiclaus 10 cor., Dr. Tauber

F., avocat Cluj 10 cor., George Farago Cluj 5 cor., Dr. A. Frâncu Cluj 10 cor., Nicolae Căciulă 5 cor., Iosif Oarga Cluj 5 cor., I. F. Negruțiu Blaj 10 cor., firma M. Radu Cluj 10 cor., Iosif Gáll, Secuieu 10 cor. Suma: 48773 cor.

Au plătit suprataxe d-nii: P. P. Baritiu 6 cor., Dr. Aurel Nilvan 6 cor., Dr. Simion Pop 6 cor., fam. Pop, Morlaca 10 cor., Eliseu Moga 5 cor., Ioan Hosszu 6 cor., V. Hosszu jud. tablă 10 cor., Dr. A. Morariu Ibașfalău 16 cor., Eugen Bian 40 cor., căp. Onciu 2 cor., Laurențiu Bozac 1 cor., V. Ranta-Buticescu 10 cor. d-soara Laura Furdui 2 cor., Dr. Camil Velican 6 cor., Dr. Pordea 6 cor., N. Tincu preot 20 cor., Dr. V. Poruțiu 6 cor., Dr. I. Florian 1 cor., Dr. A. Morariu Cluj 10 cor., Dr. G. Pățăceanu 6 cor., A. Mandeal 2 cor., Dr. Simion Tămaș 21 cor., fam. S. Pop 4 cor., d-na Veronica Poruțiu 10 cor., Ioan Pop 10 cor., loc. I. Siblic 6 cor., V. Podoaba 2 cor., Dr. A. Isac 10 cor., fam. Mazzuchi Alba-Iulia 8 cor., Dr. Victor Nilvan 1 cor. Suma împreună cu taxele 745 cor.

Din încassarea totală de 124273 cor., scăzând cheltuielile de 114273 cor. rămâne profitul net cor. 100 Trimitem mulțumitele noastre tuturor, cari au contribuit la el. Cluj, 15/III 1908. S. Dan casier.

Intre ziariști. Foarte bine. Cronica d-tale de azi dimineața am cetit'o de două ori! — Ce amabil ești iubite confrate! — Dar am cetit'o pentru a încerca să-o pot înțelege! »J. R.«

O mică scenă trăită. O tânără fată (îngrijată cătră un farmacist) — Domnule, n'ai putea să-mi preparați uleiul de ricină, așa ca să nu i-se simtă gustul?

Farmacistul (cu politeță): Nimic mai ușor domnișoară. Vi-l voi prepara imediat. Poftim și sezi puțin; deodată permiteți-mi de a vă oferi pentru a vă face să prindeți răbdare un păhar de sirup escelent de coacăze.

Tânără fată (confuză): — Ești foarte amabil domnul meu! (după câțva timp). Medicina este gata?

Farmacistul: — Cum, n'ai simțit nimic?

Tânără fată (încrămenită): — Ce să fi simțit?

Farmacistul: — Uleiul de ricină a fost în sirup.

Tânără fată (consternată): — Dar medicina era pentru fratele meu mai mic! Tablou!

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 23 Martie. Banul Croației baronul Paul Rauch a sosit ieri aci. El a avut o convorbire de o oră și jumătate cu primul ministru. În această convorbire s'a discutat despre situația din Agram și despre manifestul deputaților croați. Baronul Rauch a declarat că demonstrațiile contra lui nu-l vor speria, ci el va merge înainte pe calea legală.

Viena, 23 Martie. Senatul universitar s'a ocupat cu cestiunea, dacă un profesor de drept canonic poate fi revocat în cazul când doctrina lui nu corespunde cu dogmele, atunci când el nu este credincios; și cu cestiunea dacă biserica are dreptul să supravegheze cursurile unui asemenea profesor. Senatul universitar declară că nu voea să se ocupe de cazul special, în care un reprezentant străin s'a amestecat în actele de administrație ale statului. S'a redactat un memoriu care va fi înaintat ministrului, și în care se arată în virtutea căror drepturi universitatea nu poate fi supusă unui control bisericesc. Se mai arată apoi că singur statul are dreptul de a controla universitatea. Ceea ce spune memoriul, este, desigur, și convingerea ministrului.

Insbruck, 23 Martie. În urma îndemnului corpului profesoral și pentru a evita demonstrațiuni inutile profesorul Wahrmund și-a suspendat pentru moment cursul la universitate.

Berlin, 23 Martie. Harden publică în ultimul număr din revista sa „Zukunft“ un violent articol contra secretarului de stat Dernburg, despre care se spunea că în timpul procesului Harden-Moltke, ar fi încercat

să împace pe acești doi Dernburg a publicat atunci o scrisoare, prin care desmintează această știre. Harden arată acum că Dernburg a fost numit secretar de stat în urma recomandății sale, și că Dernburg cunoștea toate faptele pe cari le-a denunțat el. Spune apoi, că se aștepta dela dânsul ca să-i ia apărarea, ceea ce însă n'a făcut. În partea finală a articolului se atacă cu violență politica lui Dernburg.

Londra, 23 Martie. În luna trecută a avut loc între împăratul Germaniei și regele Angliei un schimb de scrisori foarte cordiale, în care se vorbea nu numai de relațiunile dintre cele două state, ci și de starea politică generală europeană. Aceste scrisori sunt însă numai cu un caracter strict personal.

Petersburg, 23 Martie. Contesa Tolstoi telegrafiază că starea lui Tolstoi s'a îmbunătățit simțitor. El nu este încă în afară de orice primejdie; sunt însă mari speranțe că în curând va fi complet restabilit.

Berlin, 23 Martie. Președintele Reichstagului, Stollberg, va invita pe deputatul Groeber, să retragă insulta adusă ziariștilor și dacă acesta va refuza, președintele își va exprima regretul pentru acest incident, deoarece acum nu-l mai poate chema la ordine. Se crede că Groeber se va scuza.

Bibliografie.

A apărut No. 312 din »Biblioteca pentru toți« cuprinzând **O noapte de Crăciun** de Ch. Dickens, 1 vol. 104 pag. 30 bani. Dickens e unul dintre cei mai populari romancieri și povestitori englezi. Stilul său, foarte pitoresc, abundează în expresii din cele mai fericite, cu o ușoară și fină nuanță de satiră.

În »Povestile-i de Crăciun« Dickens, se arată de o fantazie neîntrecută și multe din ele au devenit clasice. Cea mai principală e *Cristmans Carol*, apărută în »Biblioteca pentru toți« sub titlul »O noapte de Crăciun«. Eroul acestei povestiri numit *Scrooge*, e un avar rău și fără pic de omenie în el. În Noaptea de Crăciun însă, el are niște visuri ciudate, cari îl impresionează atât de mult încât devine bun și generos. Cartea aceasta cât se poate de morală se recomandă în primul rând tinerimii.

No. 290—291 tot din »Biblioteca pentru toți« cuprinde **Cum iubim**, roman de Traian Demetrescu 1 vol 224 pag. prețul 60 bani. Delicatul și subtilul poet Traian Demetrescu era și un prozator de frunte, nuvelele și romanele sale se bucură de o foarte mare favoare, din partea cititorilor. Când a apărut în »Biblioteca pentru toți« romanul Iubita, publicul i-a făcut o bună primire. Fără îndoială că și »Cum iubim« va avea aceiași primire, mai ales că acest roman e opera cea mai desăvârșită din lucrările de proză ale lui Traian Demetrescu. Întregul roman e o poveste de o melancolie plină de farmec, cu pagini descriptive din cele mai frumoase și cu stări sufletești bine adâncite. — Ambele se pot afla la *Librăria A. Mureșianu, Brașov*.

Mihai Eminescu. »Poezii«, c'o notiță biografică de Ioan Sănuțescu. Ediția II, completată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto 10 bani.

Octavian Goga. »Poezii«, premiate de Academia. În Biblioteca pentru toți sub numărul 286—287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femea îndărătnică«, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (În Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Vasile C. Osvadă. »Băncile populare din România«. Un un adaus interesant. Prețul 1 coroa. Porto.

Ecaterina Colodel Steri d. »Buna Mănăgeră«. Carte de bucate practică, care conține rețetele dela cele mai fine mâncări prăjituri, gelatine, creme, conserve, dulceturi, după bucătăria fină din România. Prețul cărții e de 5 coroane, plus 30 bani porto.

NECROLOG. Subscrișii, cuprinși de adâncă jale, aducem la cunoștința tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, cum că iubitul nostru: soț, părinte, moș, ginere,

socru și cumnat Vasiliu Rusu, paroch gr. cat. în Țiaga, a încetat din viață azi la 8 oare dimineața în anul 70 al etății și al 41 al preoției și căsătoriei fericite, împărtășit fiind cu ss. Sacramente ale muribunzilor. Rămășițele pământești ale scumpului repauzat se vor astruce în 22 Martie a. c., la 11 oare a. m., în cimitirul gr-cat. din Țiaga. Țiaga, la 20 Martie 1908.

Rozalia n. Anca, ca soție, văd. Ana Anca, ca soacră. Văd. Ana Macavei și Iuliana Duca, ca cumnate, Aurelia Rusu măr. Dănilă, Valeria Rusu măr. Părăscan, ca fiice, Dr. Corneliu Rusu, ca fiu, Jeronim Dănilă, David Părăscan, ca gineri, Letiția și Cornelia Dănilă, Corneliu, Laura, Eugenia și Aurelia Părăscan, ca nepoți și nepoate.

Rugați-vă Domnului pentru dânsul

Diverse.

Flamarion despre ploaie. Camile Flamarion publică o cercetare despre ploaie. Deoarece la Paris sunt observații dela 1869 până azi, măcar că având oareșcari lătmunacie dela 1754—1773, dela 1797—1804. Dela 1804 încoace, observațiile sunt neîntrerupte. Mai e de ținut seama că în 1878 au mutat observatorul din Paris la Montsouris, la vreo 1600 de metri mai la miazăzi. Deci nu poate fi vre-o deosebire însemnată. Din mijloacele anuale se vede că ploaia merge mereu sporind, atât, dacă alăturăm mijloacele anilor celor mai secetoși din perioadele mai mici, cât și dacă le alăturăm pe ale celor mai ploioși. Perioada de 35 de ani, a lui Brückner, nu se adevărește. Se vede însă una între 10 și 11 ani. La 1900 a fost minim de ploaie, anul 1908 e unul de maxim, și apoi vor veni vre-o cinci ani cu ploaie mai puțină până la 1913 când va fi iar secetă mare.

Femei-celibe. Un nou semn al timpului: numărul femeilor nemăritate crește mereu. După cum spune »Revue«, numărul lor în Franța se ridică la peste 2 milioane. În Belgia 30 la sută dintre femei sunt nemăritate. În Germania sunt 50 la sută. În ce privește țifrele acestea trebuie să se țină seama că în statele romanice, numărul așa ziselor »căsătorii libere« a crescut foarte mult, ceea ce face ca în statistică să se micșoreze mereu procentul femeilor măritate.

Cât poate sta deștept un om. În statul New-Versey au căutat să rezolve chestia această prin concurs. După cum spune »Voss. Ztg.«, celor cari au luat parte la concurs li s'a permis să întrebuițeze orice mijloace ar voi pentru a nu dormi. Cei mai mulți au întrebuițat cafeaua neagră și numai vreo câțiva fumatul. Cel dinău, care a adormit, a fost un gardian, care după 26 de ceasuri a început să sforăie. Premiul l'a câștigat paznicul unei bănci cu numele Brook, care a stat deștept 83 ceasuri și 27 minute.

O doctorie casnică primejdioasă. În ședința din urmă a societății de medicină internă din Viena, profesorul dr. Schrötter s'a ridicat contra întrebuițării ca doctorie casnică a cloratului de potasiu cu apă pentru gargară. Acum câțiva ani, cu prilejul morții artistului dramatic Mitterwurzer, care a căzut jertfă acestei primejdioase doctorii casnice, dr. Schrötter a arătat că întrebuițarea cloratului de potasă e primejdioasă; se vede că statul lui nu s'a ascultat, căci de atunci s'au întâmplat cazuri numeroase de felul celui de mai sus. Se întâmplă și sinucideri cu astfel de »doctorie«. În aceeași ședință dr. Weichselbaum a vorbit despre două cazuri de sinucidere petrecute în timpul din urmă. Într-un caz, sinucigașul a înghițit 100 gr. de clorat de potasă și peste 36 de ceasuri a murit otrăvit. În cazul al doilea, unul a înghițit, tot cu scop să-și curme viața, o linguriță și jumătate de clorat de potasă; a murit și acesta după o suferință de zece ceasuri. În urmă prof. Schrötter arată, că a atras mai de mult atenția celor în drept să scoată din farmaceutice cloratul de potasă. Acesta e cu totul de prisos și poate fi înlocuit ușor cu hipermanganat de potasă, care cuprinde cu mult mai mult oxigen.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Brăneșcu.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM ÉS SZÁJVIZ ★

Numai pentru scurt timp.

În filiala noastră Colțu Stradei Porții vis-a-vis de Steaua roșie începem vânzarea de haine gata pentru bărbați, băeți și copii, în fiecare zi dela 7 până la 12 oare a. m. și dela 2 până la 6 oare p. m.

92,4—13.

Depner, Roth & Westemean.

La tipografia și librăria A. Mureșianu
se afla de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva”,
București.

- N. Petra-Petrescu.** Ilie Marin, istoriograf pentru tinerime, localizată după nemțește. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
- Vasilie Pop.** „Dumnița Viorica” roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- M. Salodeanu.** „Floarea Oflită”, roman. Prețul 2 cor. (plus porto ban) 20
- Ștefan Iosif.** „Credințe.” Poezii a cor. 1.50
- Em. Gârleanu-Emilgar.** „Bătrânii”, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
- Eugeniu Boureanu.** „Povestiri din copilărie”. Prețul a cor. 1.50
- N. N. Beldiceanu.** „Chipuri dela Mahala” Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
- Vasilie C. Osvadă.** „Băncile populare din România” cu un adaus informativ. Prețul 1 cor. (plus 5 b. porto). 1.05
- Ion Manolache Holda.** Fețe, portrete schițe și nuvele, ediție I 316 pag. Prețul Lei 1.50
- Il. Chendi.** „Fragmente”. Un sir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Prețului” și „Foiletona” scrise. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50
- Vasilie C. Osvadă.** „Legea Tovarșilor”. Prețul — 50 cor. (plus porto 5 b.). —55
- M. Eminescu.** Poesii postume”, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50

Nr. 2880/1908

PUBLICAȚIUNE

În afacerea fasonării venitelor din partea acelor antreprenori sau reuniuni, cari sunt obligate de a depune socoteală publică.

Antreprizele și reuniunile din țările aparținătoare coroanei ungare, întemeiate pe câștig ca instituțiuni industriale, comerciale sau puse în exploatare — fie de indigeni sau de streini cu alte scopuri, însă tot cu intențiuni de câștig, dacă sunt obligate de a pune socoteală în public, au de a plăti dare după venitul afacerii lor în sensul art. de Lege XXIV. din 1875, dacă nu cad în cadrul dispozițiilor legii referitoare la mine.

Directorii sau conducătorii de afaceri dela antreprizele sau reuniunile obligate de a depune socoteală în public sunt datorii a alătura resp. a prezenta perceptoratului orășenesc până la **31 Martie 1908** fasiunea despre venitul afacerii și a alătura la fasiune extras legalizat în regulă despre concludul adunării generale referitor la dividendele după acțiuni resp. la plățirea și la distribuirea intereselor precum și bilanțul despre produsul (contul câștigului și al pierderii) antreprizei sau a reuniunii.

În cas că în bilanțul despre pro-

duc este cuprins și produsul acelor afaceri, cari sunt înființate ca filiale, în alte comune — și care în sensul §-lui 9 al art. de Lege XXIV din 1875 sunt a se taxa separat cu dare, împrejurarea aceasta are a să menționa separat accentuându-se cu deosebire produsul resp. venitul ce cade pe afacerea din filială.

În interesul stabilirii corecte a bazei dării să se mai adreseze la fasiune încă următoarele:

1) Conspcctul hârtiilor de stat sau al altor hârtii de valoare libere de dare, cari formează proprietatea antreprizei.

2) Un conspect detaliat al cheltueleur de regie.

3) Un conspect din concludul adunării generale referitor la ștergerea preteusiunilor neincassabile.

Toate acelea antreprize sau reuniuni, cari sunt obligate a depune socoteală publică și ale căror direcțiuni cu ocazia conscrierii celor obligați la dare și a obiectelor de dăduit, vor fasiona verbal sau în scris — în mod neadevărat sau vor tăinui, ori vor da fasiuni false despre izvoarele de venit, ce cad sub dăduire, dacă se dovedește, că au fasionat cu intențiune de a prescurta erariul statului, vor fi pedepsiți pentru transgresiune în afaceri de accize, comisă prin tăinuire totală sau parțială a obiectului de dăduit în sensul §-lui 100 din art. de Lege XXIV ex. 1883.

Brassó, în 16 Martie 1908.

Perceptoratul orășenesc.

Vite nobilitate

întreaza cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș [Ardeal].

Cereți Catalogul prețurilor!

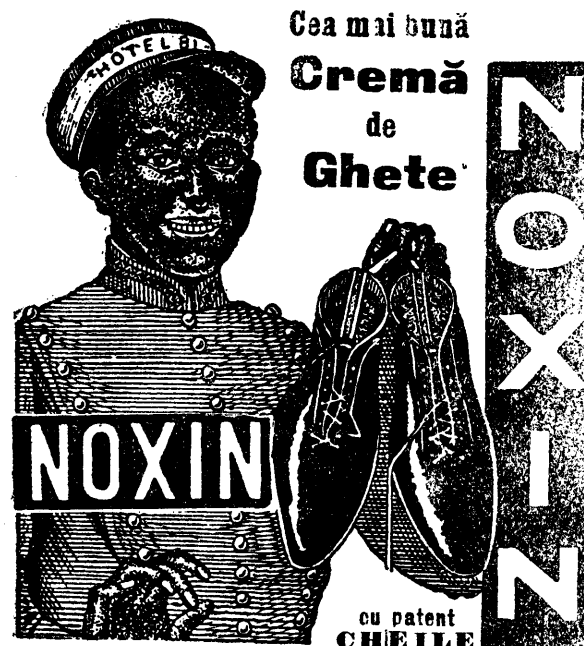
Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda, de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vreo persoană cunoscută.

[301, 15—47.]

KFC POPOFF

cea mai fină MARCĂ DE CAIŢU RUSESC.

NOXIN

Se capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN” Co.

Londra:
E. C 57, Chiswell Street
Wiena XVIII:
Willy Weingartner
S mpey Strasse 13.
Telefon 22149.

Paris:
125, Rue Montmartre
Budapesta, VI:
Brüder Hochsinger.

Cărți de rugăciuni.

Cărți de rugăciuni întocmite de protopresbiterul Calistrat *Coca*, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprindând diferite rugăciuni: rugăciunea de seară, cântărea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminecă. Acatistul bunei vestiri. Canone. Rugăciuni de pregătire pentru mărișorare. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Născerii Domnului. Rugăciuni de cuprins felurite etc.

Tote aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxose. Tote însă sunt foarte frumoase și elegante. Prețul lor e felurit.

Carte de rugăciune de Calistrat Coca sunt cu: Cor. 1-40, 1-60, 1-80, 2-40, 2-60, 7—, 8-40.

Lauda lui Dumnezeu: costă — 90 — 60, 1-80, 2-10, 2-65, 2-80, 3-1, 3-50

Canta Răului: costă: — 75, 1-20, 1-40, 2—, 3-50.

Versurile născerii Domnului nostru Isus Christos. . . . —12.

Visul Născătoarei de D-zeu —12.

Sonorul său frumos răsună toarele plânso-cântări la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Uscenescu. . . . 24.—

Epistole a Domnului nostru Isus Christos. ce a trimis-o Dumnezeu din ceriu, . . . —24

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș remite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, carciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin sporit.

Serviciu de încredere și conștiință

Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de 1/4 și 1/2 litru.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și bășică.

Apă de masă de rangul întâi!!

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlenwasser-Werke und Mineralwasser-Versand in Buziasfürdő.

Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ.** Inter. Telef. 18.

Se caută reprezentanți locali abili.

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul a 10 fileri se vinde la zarafatul Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

Nou! Important pentru proprietarii de casă. Nou!

Am onoarea a face cunoscut Onor. proprietari de case că fac singur Aparat de clătit Closete. Construcție nouă, numai cu trei sau patru litri apă de clătit, care clătesc foarte bine.

În comparație cu aparatele de clătit folosite până acuma **75 Procente** economie la apă. Să pot folosi și la Closetele, cari există.

Cu toată stăruința

Firma de instalație **Alfred Widmann,**
Strada Castelului Nr. 51.

Telefon Nr. 326.